محا یو به کالنی شپېر میاشتنی
د کابل په ښار کښې ۲۵- افغانی ۱٤- افغانی
په افغانستان کښې ۳۰- افغانی ۱۸- افغانی
په دباندنیو هوادو کښې یو نیم پونډ ۱۸ شلنګه

اصلاح

مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : دعمومی مطبعی له څنګه- کابل
بی امضاء مقالی د مدیر له خوالیکلی کیږی
بی د تعطیل له ورځو هره ورځ خپر یږی

ګڼه (۱٤٦) کال (۱٥) سه شنبه (۱۹) ددلو ۱۳۲۲ش (۱۳) دصفر ۱۳٦۳ ق (۸) دفروری ۱۹٤٤ ع پر له پسی لمبر (۳۷٥۳)

PROPERTY OF ACKU

کارهای کوچك راحقیر

نباید شمرد

ښاغلی دین محمدخان «رحیمی»:

کار مناسب و مفید هرچه باشد خوبست یك اشتباه بزرگی که بعضا انسانهارا از اجرای برخی از کارها باز میدارد اینست که تصور مینمایند بعضی از وظائف اجتماعی باشان و بعضی پست وشایستهٔ قبول نیست این اشتباه سبب شده که بعضی از کارهای پرسود ومفید نا کرده میماند. بدیهیست کار اگر کوچك باشد یا بزرگ در حیات انسان خیلی تاثیر می نماید. کار وحرکت عین حیات است جز کار وفعالیت نمیتوان خوشبختی را حاصل نمود لیکن چیزیکه در انتخاب کار تاثیر مهمی دارد ذوق است. هر شخص باید پیش ازانکه دست بکاری میزند پیش خود فکر کند در چه کار مفید ذوق دارد و قتیکه کار و پیشه را مطابق میل خود یافت درانجام آن مبادرت نماید. در کار باید دوچیز را مدنظر گرفت اول اینکه کار مشروع باشد ثانی نفع خود انسان وابناء نوع در آن بیشتر متصور باشد.

این حقیقت را که دانشوران گفته اند «ارزش مرد در لباس واوضاع ظاهری نیست بلکه بکار و پیشه ایست که درحیات اجتماعی اتخاذ کرده است» خیلی بجاست پس ازدانستن این حقیقت باید اعتراف کرد هر کاریکه بشرافت ودیانت انسان خللی وارد نسازد ولواینکه کوچك هم باشد باید آنرا قبول کرد ودرموقع ضرورت ازاجرای آن فخر نمود.

انسان باید تصور نکند کار کوچك وبی اهمیت است بلکه جمیع کارهای اجتماعی خواه خورد باشد خواه بزرگ درحدذات خودداری قیمت است. تنها چیزیکه موجب عار میباشد بیکاری وطفیلی بودن است که انسان را در بین جامعه حقیر وبیوقار نشان میدهد.

بدبختی وبیچارگی بعضی ازاینجا شروع میشود که برخی از کارها را کوچك وحقیر دانسته به اجرای آن اقدام نمیکنند وطبعاً باردوش دیگران شده ودردورهٔ حیات ذرهٔ فایده وثمری برای خود وبرای دیگران رسانده نمیتوانند.

وقتیکه تاریخچهٔ زندگانی ناموران جهان را مطالعه میکنیم می بینیم اکثری از آنها در اوائل مرحلهٔ زندگانی کارهای خورد داشته اند لیاقت وتوانائی روز به روز ساحهٔ اقتدار آنهارا وسیع وپهناور ترنموده بالاخره شهرتهای بین المللی را کسب کرده اند کارهای کوچك را نباید کوچك دانست وقتی درین کارها آغاز میکنیم باید باجدیت وفعالیت پیش برویم. همین کارهای کوچك است که مارا برای اجرای کارهای بزرگ مستعد وآماده میسازد. مقصد که انسان ازافراد توده وجامعه بوده وجداناً واخلاقاً مکلف است وظیفهٔ را اشغال کنند. جزئیات و کلیات آنرا حسب مطلوب اجرانماید.

اگر حقایق فوق را تصدیق دارید اگر ارزش مرد در اجرای کار تشخیص داده ودر حسن انجام آن میدانید خوبست به اولاد وباز ماندگان خود بیاموزید وبه آنها یاد بدهید که همیشه درنظر داشته باشند درانجام وظائفی که به عهدهٔ آنها محول میشود وظیفه شناسی وصداقت را رهبر عملیات خود دانسته باجدیت وصمیمیت، باروح امیدواری ونشاط آنرا انجام دهند اعم ازینکه کار آنها یکی از امور دولتی باشد یا یکی ازصنایع ملی وغیره.

دباندنی خبرونه

مسکو : ددلو پر (۱۷) شوروی قواؤ د (ناروا) دښار په شمال او جنوب کښې دناروا دسیند تر له شرقی غاړه له جرمنیانو نه پاك کړه او جرمنیانو ته دناروا ترسیند ديوریو تلو په وخت کښې درانه تلفات وا ړول شوه ، یوازی ددغی جبهی په یوه څنډه کښې دجرمن (٤۰۰) عسکر او منصب داران ووژل شوه او په بله څنډه کښې ئې یو کندك سره شوپشو او خوبندیان ځینی ونیول شوه د (روفنو) دښار په غرب اوجنوب غرب کښې شوروی قواؤ د (روفنو)-(اوستروژنس)-(ملینوف)-(میزوچ) محلی مرکزونه سره له خو نورو ودانو ځایو د کلکو جګړو په اثر له جرمنیانو نه ونیول ددغو ځایو دنیولو په وخت کښې شوروی قواؤ له جرمنیانو نه (۱٥) دحمل اونقل زره پوښه موتران (۲) موټر لرونکی توپونه (۲۸) صحرائی توپونه (۲۳) نقب اچو و نکی (۸۷) ماشیندار (۹۷۰) اسان ونیول او دجرمن (۱۲۰۰) مړی پر میدان پاتی شوه.

دمالینوف په شاؤ خوا کښې دجرمن اوهنګری ډیر عسکر بندیان ونیول شوه د(سپورسکی) په شاؤ خوا کښې شوروی قواؤ سره د کلکو جګړو وړاندی تګ وکړ او څو ودان ځایونه ئې له جرمنیانو نه ونیول.

د(زونیګو رود کا) او (شپولا) په شمال کښې شوروی قواوی دجرمن دمحاصره شوو قواؤ په محو کولو اخته وی او پر دوی باندی دمحاصری حلقه بشپړه تینګه کړه شوه او څو ودان ځایونه ئې چه (دربابوفکا)-(بورنی)(پترو پاولوفکا) هم پکښې شامل دی له جرمنیانونه بیرته ونیول شوروی قواؤ (زونیګورودکا) په غرب کښې دجرمنیانو متقابلی حملی چه غوښتل ئې دشوروی دقواؤ په ځایو ورننوزی اوبیا دخپلو محاصره شوو قواؤ سره یو ځای شی په بشپړ ډول رد کړی اود جرمنیانو یو څنډه عسکر مات شوا و ۸۰۰ کسه بندیان ځنی ونیول شوه. د (اولشانکا) دښار دنیولو په وخت کښې له جرمنیانو نه (۲٦) توپه (۸) دحمل او نقل موتران (۱۰۰) ماشیندار (۱٦۰) لاری موتران او څو دجنګی مهماتو ګدامونه ولجه شوه اوهم د(اولشانکا) دښار دنیولو په وخت کښې دجرمن (۲۳) ټانکه و یجاړ شوه او (۱٦٦۰) مړی ئې دهغه ښار په کوڅو کښې پاته شول د(زونیګورود کارد) په حدود کښې دجرمن دمتقابلی حملی دردولو په وخت کښې دجرمن (۸۰) ټانکه برباد شوه دڅوورځو راهیسته د او کرائن د(۳) محاذ عسکرو د(کریوای روګ) په شمال شرقی برخه کښې او د (نیکوپول) په شمال شرقی خوا کښې په تعرضی حمله پیل کړیدی اود جرمن په استحکاماتو کښې ئې درز اچولی دی او په (٤) ورځو کښې ئې له ٤٥ کیلو مترو نه تر (٦۰) کیلو مترو پوری وړاندی تګ کړی دی او په دی جبهه کښې ئې د (۱۷۰) کیلومترو په پسور درز اچولی دی شوروی قواؤ دد غه تعرضی حملی په اثر دجرمن (٤) پیاده فرقی او (۳) ټانکداری فرقی ماتی کړی اود(اپوستولو و) د اورګادو لوی مرکز او د (مارګانتس) داورګادی ستیشن ئې ونیو. شوروی قواوی اوس ددنیپر د سیند و کښته جریان ته و (نیکو پول) ته نژدی رسیدلی دی اوپه دی وسیله سره ئې د جرمن پرهغو (٥) فرقو چه په دغه محاذ کښې ئې عملیات کول دپرشا کیدلو لار وتړله برسیره پردی شوروی قواؤ (۲٥۰) ودان ځایونه هم نیولی دی. ددغه ځایو د نیو لو په وخت شوروی قواؤ د جرمنیانو (۱۲۸) ټانکه (۱٦۰) هر ډول توپونه (۲٤٥) ماشینداره محوه کړه او (۱۲۰۰۰) جرمنی عسکر او منصبداران پرډګرباندی مړه پاتی شوه په همدغه مده کښې د جرمن (٦٥) ټانکه (٤۳٥) هرډول توپونه (۱٥٦) نقب اچوونکی (۳۹۰) ماشینداره (٥۳۱۲) لاری موتران (٤۹) ترا کتوره او (٦٥٥) له حربی لوازمو بارګاډی او (۱٦) مختلف ګدامونه شوروی قواؤ ولجه کړیدی.

ددلو پر (۱٥) شوروی قواؤ د جرمنیانو (۹٦) ټانکه (۳۰) الوتکی تلفی کړیدی. (تاس)

الجزیره: دمتحدینو حربی اعلامیه وائی چه: د(روما) په جنوب د(انسیو) په منطقه کښې جګړه په شدت سره شروع ده انګلیسی اوامریکائی عسکر د آلمانی قواؤ دمقاومت اوپرله پسی حملو په اثر خپل ځایونه بېرته راټینګه وی. آلمانیان د(چسترنا) دمنطقی د اورګاډو په او ږدو کښې خپل استحکامات پسی اصلاح کوی. دشنبی په ورځ د آلمانیانو (۱۸۰) کسه بندیان ونیوه شوه د(کسینو) دښار په کوڅو او بازارو کښې کلکی جګړی شروع دی. او د (کسینو) ته د آلمانیانو نوی ملاتړ رسیدلی دی. د (مونتی مانا) په منطقه کښې امریکائی عسکر د آلمانیانو د متقابلو حملو په اثر یوڅه وروسته ولاړه د آلمانیانو یوه بله حمله چه د(تریلی) په شمال شرق کښې وشوه ردشوه. امریکائی عسکر و (۱٤۰) کسه آلمانی عسکر بندیان ونیوه. (ریوتر)

ملبورن: دمتحدینو حربی ابلاغیه دبحر الکاهل د حوزی نه وائی: امریکائی فوځونو وروسته تر هغه چه د (کواجالین) او هغه ته نژدی څو نوری جزیری ونیولی د الو تکو د ګروپونو او بحری ځایونه ئې د خپلو تعرضی حملو د پاره استعمال کړل د متحدینو الوتکوپر (ویواك) بمباری وکړه اود دغه ځای په اوبو کښې ئې د جاپان یوی (۳) زره ټنه بیړی ته اور واچاوه په (رابال) کښې د متحدینو الوتکو د جاپان ٤٠ الوتکی را واچولې اود متحدینو یوه بل سیل الوتکو په (امبائنا) کښې دجاپان ځایونه بمبارد کړه او د جاپان د ۹ بیړیو له جملی نه ئې ٦ بیړی دبحرالکاهل په سیند کښې ډوبی کړې. (ریوتر)

نوی ډیلی: د آسیا په جنوب شرقی منطقه کښې دمتحدینو دقوماندانی حربی اعلامیه وائی چه دبوتی ژونګ په شمال شرق کښې دمتحدینو عسکرو خپل موقعیت ښه ټینګ کړی دی او په دی منطقه کښې جاپانیانو ته تلفات ور رسیږی دارا کان په منطقه اود (سینو کین) په غرب کښې دجاپان دعسکرو حمله رد شوه. دشنبی په شپه دمتحدینو الوتکو په (هی هو) اوپه انګبان کښې (۹۰) میله دفاندس په جنوب شرق کښې دجاپان پرهوائی مرکزو بیا بمباری وکړه.

دمتحدینو یوه الوتکه خپل مرکزته بیرته نه ده راغلې. (ریوتر)

واشنګتن: ددوشنبی په شپه دا تازونی حربی څانګی اعلان وکړ چه: دا تازونی ۳۸ نمبر ښکاری الوتکی اوس دجګړی په ډګر کښې عملیات کوی. په دغو الوتکو کښې نوی اصلاحات شوی دی دغه الوتکی اوس کولای شی چه اوزده الوتنه وکړی. دا الوتکه (۳۰) زره فټه لوړه الوتلای شی. (ریوتر)

لندن: دیکشنبی په ورځ داتحاد شوروی دتاس رسمی اژانس دخارجی مطبوعاتو دغه افواه (چه دشوروی حکومت دجلاصلحی دپاره دفنلیند سره خبری کوی) رد کړیده. (ریوتر)

برلین: د آلمان حربی اعلامیه وائی چه ئې د«نیکوپول» په جبهه کښې دروسانو حملی رد شوی اود (کروفو ګراد) او بلایاچر کوف په شاؤ خوا کښې چه روسانو لږ څه پیشرفت کړی ؤ بیرته پرشا ووهل شوه او ٤۲ ټانکه ئې محوه شول په جنوبی منطقه کښې دپری پت په باطلاقونو کښې جګړه جاری ده اود آلمان متقابلی حملی په کامیابانه ډول سره وشوی دبرسینیا په جنوب اودوینبسك په جبهه کښې چه دروسانو حملی دمرد کواورولواو الوتکو په مرسته وشوې ردشوې او کلکه جګړه جاری ده. اوپه دغه ناحیه کښې حمله راوړونکو فوځونو ته د برتاوانونه رسیدلی دی دسترا یار وسا د جنوب د(نیول) په شمال اودالمن دغدیر او لیننګراد اودفنلیند دخلیج په جبهه کښې جګړه په شدت سره جاری ده اودروسانو تولی حملی بی نتیجی پاته شوی اودرانه تلفات ورواوښتل د ایطالیا د جبهی د (نتی نو) په شاؤ خوا کښې د ګزمی فعالیت وشو اوداپریلیا په شمال کښې دمتحدینو فوځونو ته ډیر تلفات ور سیدل اودهغو د ۹۰۰ کسو بندیا نو په جمله کښې چه په دغه ناحیه کښې دمتحدینو نه نیول شویدی ۱۹ کسه ضابطان هم شامل دی. اوپه دغه جګړه کښې د متحدینو ۱۱ ټانکه تلف شول او سربیره پردغه ۲ ټانکونه اویوڅه اسلحه المانی فوځونو دولجی په ډول ونیوله په جنوبی جبهه کښې دمتحدینو فوځونه دشمال له خوا کاسینو ته داخل شوه خو د آلمان فوځونو دمتقابلو حملو په اثر بیرته خپلو اصلی ځایونو ته پرشا وو هل شوه تیره شپه د آلمانی دیوسیل الوتکو پر نتینو حمله وکړه اوډیر زیانونه ئې خپلو نخښوته ورسول اوډیر اورونه ئې بل کړل اودمتحدینو دیوه سیل الوتکو له جملی نه چه دالمان پر غرب ئې حمله وکړه ۱۱-الوتکی محوه شوی. تیره شپه دمتحدینو یوسیل الوتکو د(رور) په منطقه او برلین حمله وکړه د المان یو سیل الوتکو په آخرنی شپه د انګلستان پر جنوب شرقی منطقو حمله وکړه اوخپلو نخښوته ئې ډیر زیانونه ورسول. (ترانس اوشن)

دشپی وستری خبرونه

توکیو: جاپانی قواؤ په برما کښې دمتحدینو پر قواؤ سخته حمله کړی او په «اراکان» کښې ئې یو ځای هم نیولی او دمتحدینو وقواؤ ته ئې درانه تلفات رسولی دی.

نوی ډیلی جاپانی قواؤ په «برما» کښې دمتحدینو دقواؤ پر ضد داډول حملې چه زړه ئې غوښت اوغواړی شروع کړیدی او په «اراکان» کښې ئې د «تاوو» بازار یو ځای ونیو. خود متحدینو قواؤ خپل عقبی ځایونه ټینګ کړی او په حملو ئې پیل کړی ی.

الجزیره: (۸) نمبر اردو «د ادریاتیك» دساحل په (٥۰) میلی کښې «پت سلوفراتر» سره دیوه بله ځایه په هغه حصه کښې ونیول.

واشنګتن: څرنګه چه اعلان وشو د «مارشال» «۳۲» جزیرو دجملی څخه په بحرالکاهل کښې اوس (۱۹) جزیری دا تازونی دعسکرو په لاس کښې دی.

«پرل هاربر» دامریکا بحری دلمړی پلادپاره په «پراموشیر» چه د «توکیو څخه «۱۳۰۰» میله فاصله لری کلك دمر د کوشلك وکړ.

توکیو: دجاپان الوتکو په نوګینی کښې په (فنش هافن) کښې دمتحدینو پر عسکری مرکزوا ونیو بریتن ته نژدې دمتحدینو پر بیړیو بمباری وکړه. دجاپان تولی الوتکی روغی بیرته راغلی دی. دجاپان یوې بلی ټولګی الوتکو پر (وریسا) اودبنګال پر خلیج (شادراپور) چه د (سایلون) په (۱۰۰۰) کیلو متری کښې واقع دی بمباری وکړه اوډیر تاوانونه ئې خپلو نخښو ته واړول. (دومی)

فلیند

نفوس فنلاند در اط اف مملکت بیك اندازه تقسیم نگردیده و ۹۰ در صد نفوس آن درحصهٔ جنوبی حیات بسر میبرند درحصهٔ جنوبی مملکت مذکور دریك کیلومتر مربع ۱۹ نفر و در نقاط مختلفهٔ شمالی آن در یك کیلو متر مربع ۲ نفر زندگانی میکنند سواحل خلیج فلاند نفوس زیادداشته ودریك کیلومتر مربع خاك آن ۴۵ نفرحیات بسر میبرند ازجملهٔ تمام نفوس مملکت مذکور ۲۰ درصد آن درشهرها زیست میکنند ودرنقاط جنوبی آن شهرهای متعدد وجوددارد مملکت فنلاند دارای قصبات ودهات خورد خورد بوده ودر آنهایك عده اهالی قلیل حیات بسر میبرند.

شهر های فنلیند از ین قرار اند: هلسنکی، آبو، دیبوری درین شهر ها بیك تعداد محدود مردم وجودداشته وشهرهای موصوف خو بترین بنادر بحری آن مملکت بشمار میروند. ۸۸،۷ در صد اهالی مملکت مذکور فنلاندی و ۱۰،۹۸ در صد سویدنی، ۰،۱۵ درصد روسی و ۰،۱۷ در صد آن را اهالی متفرقه تشکیل میدهد قرار احصائیهٔ ۱۹۲۹ درمملکت فنلیند اهالی به‌لسانهای ذیل حرف میزنند: به‌لسان فلاندی ۷۵،۱ درصد، سویدنی ۲۳ درصد، روسی ۰،۵ درصد، جرمنی ۰،۴ درصدلوپاری وغیره ۰،۲ درصد. اهالی فوق درشهرهای بزرگ وعمدهٔ فنلاند حیات بسرمیبرند. درشمال فنلاند یکنیم هزار اهالی لوپار زندگانی داشته وهمینطور در سرحدات روسیه وفلاند پنج هزار اهالی روسی نژاد امرار حیات دارند. اهالی که در جزیرهٔ آلاند زندگانی مینمایند یك حصهٔ زیاد آنها به‌لسان سویدنی حرف میزنند. مملکت فنلاند ازحیث جنگل خیلی غنی بوده ودر آن مملکت دریاهای متعددی وجود داشته سواحل بحری آن دارای اهمیت زیادمیباشد. درفنلاند وضعیت جنگل وفابریکه های متعدد اره کشی و فابریکه های سلو از وکاغذسازی در ترقی بوده امور زراعت، تربیهٔ مواشی نیز دارای اهمیت بسزائی میباشد. درنیمهٔ قرن نوزدهم دراروپااحتیاج زیادی نسبت به کاغذ پیداشده بود ارتباط فنلاند باانگلستان بعد ازمحاربهٔ عمومی ۱۹۱۴-۱۹۱۸ زیاده‌تر گردیده وصنایع فنلاند روزبروزراه‌ترقی‌رامی پیمود. صادرات عمدهٔ فنلاند قبل ازمحاربهٔ موجوده به‌انگلستان وجرمنی‌صورت میگرفت. صنایع فنلاند دز نیمهٔ قرن نوزدهم شروع بترقی نمود. از ۱۸۸۵ تا ۱۹۱۰ تعداد کارگرانیکه درصنایع فنلاند مشغول کار بودند از ۳۸۰۷۰ نفر به ۹۲۹۲۸ زیاد گردید محصولات فنلاند از ۱۱۷ ملیون مارك به ۶۱۱۲۵۰۰۰۰ مارك ترقی کرد.

بعد از اختتام جنگ عمومی گذشته صنایع فلاند ترقی خوبی نمود از ۱۹۲۴ تا ۱۹۲۸ محصولات وعایدات صنایع فنلاند نسبت به‌سابق ۴۶ درصد ترقی یافت درسالهای بحران اقتصادی صنایع واقتصادیات مملکت فنلاند دچار مشکلات زیاد گردیده بود. در ۱۹۲۸ درفنلاند ۴۰۲۱ موسسات مختلفه وجود داشت امادر ۱۹۳۳ تعداد موسسات موصوف بالغ بر ۳۵۲۷ گردید. (باقیدارد)

جګړه او رابر

د کااوچوك (رابر) تدارك اوتهیه کول هم متحاربواوهم‌بیطرفه مملکتو دپاره خاص اهمیت لری ننورځنی فوځونو کښې لوی موتورېزه، زره پوش او فضائی تولګی شامل دی چه دنو موړو عراده بابود داخلی اوخارجی چارودپاره په‌خورا ډېره اندازه کااوچوك لازم دی په‌همدی ډول دزهر لرونکو ګازو دماسکه اود آلوتکو دیطرواودمخزن جوړولو له امله چه‌مردك پکښې‌نفوذ او اثرونشی کولای هم کااوچوك ضروردی. سربېره پرهغو دمترقی مملکتو په کیمیاوی اوبرقی صنایعو اود حمل ؤنقل دمختلفه وسایلو په جوړولو کښې هم په ډېره اندازه کااوچوك لګېږی.

داوتوموبیل دصنعت ترقی د کااوچوك‌اهمیت ډېر کړیدی اوله‌مهمو اومو موادو څخه ګرزیدلی دی د کااوچوك‌دپیدا کېدلو په‌جغرافیاوی اساسی ځایو کښې ډېر تغییر پېښ شویدی لکه چه څرګندېده‌درابر صنعت په ۱۸۳۹ کال په‌وجوددراغلی دی اوله همغه کال څخه دشلم قرن تر ۱۹۱۰ کال پوری چه ۷۱ کلونه کېږی د کااوچوك اصلی منبع برازیل اواستوائی افریقاوه په‌نوموړو ځایو کښې په‌یوه‌تاکلی اندازه د کااوچوك‌خود رویه‌ونووجود درلود همغه چه په نړۍ کښې داوتوموبیل (موټر) صنعت پیدا شو په ډېره اندازه کااوچوك ته‌ضرورت‌ولوید په ۱۸۳۹ کال یوپاو کاؤچوك (۴۴) سنټ قیمت درلودمګر په (۱۹۰۹) او (۱۹۱۰) کښې‌دهغه‌دیو پاو قیمت‌دری امریکائی ډالر ته ورسید.

هر کله چه له‌یوی خوا نسبت پخوا ته د کااوچوك قیمت زیادشو. اوله‌بلی‌خوا رابرته‌ضرورت اواحتیاج ډېر شو ځکه دانګلستان اوهولاند په مستملکاتو کښې د کااوچوك دونو ډېرولاودپاره‌په‌ډېره‌چټکی سره‌خورا زیاتی فعالیت په عمل راغی په ۱۹۱۰ کال د کااوچوك‌دهغومزرعو محصولات ۸ زره تنؤچه‌په‌سلو کښې لس ئی دهغه مهال ددنیا داو مو کااوچوکومایحتاج‌پوره کول مګرپه ۱۹۱۵ کال چه‌دلمړی عمومی جګړی دوهم کالؤ دنوموړی د مزرعو د کااوچوك‌محصولات‌یوسل‌ؤدوه‌زرو ته رسیدلی‌ؤ، په ۱۹۲۰ کال دهغومزرعو محصولات عبارت‌ؤ ددری‌سوه‌اوشپېته زره تن څخه، څوکاله لمړی دلاتین امریکاد مملکتودخودرویه کااوچوك مزرعی نسبت انګلیسی او هولاندی مستملکاتو ته‌درابرد محصولاتو له‌حیثه ډېر ببرته‌پاته‌ؤ لکه‌چه‌په ۱۹۳۹ کال دلاتین امریکائی مملکتو دقدرتی کااوچوك‌محصولات‌نسبت‌ددنیادرابر محصولاتو ته په سلو کښې دوه‌ؤ د(۱۹۱۴) اود (۱۹۱۸) کال په‌عمومی جګړه کښې چه موتوریزه فوځونه دجګړی‌په‌ډ ګرداخل‌شول د کااوچوك استخراج او استحصال ته ډېر احتیاج پیدا شو. دمعلوماتو په قرارله ۱۹۱۳ کال څخه‌تر ۱۹۱۹ کال پوری د کااوچوك‌په‌استحصال کښې دری نیم برابره زیاتوالی‌په عمل‌راغلی‌وه. د ۱۹۱۴ کال دجګړی‌تر ختمېدلووروسته کااوچوك‌ته‌ددنیا احتیاج ورځ په‌ورځ مخ په ډېر والی شو. (نوربیا)

کیمیا او اوسنۍ جګړې

(۲)

او کال‌ئی په چلی کښې د (اندینز) دغرو په‌شرقی لمن کښې شته اودوه سوه میله اوږدوالی دوه میله پر (سور) (۵) فوټه‌پنډوالی لری.

د مخه ترتیری‌عمومی جګړې‌تولو مملکتود دې کو چنی منطقې څخه خپل احتیاجات پوره کول او لوی خریداران ئې جرمنی‌او انګلستان ؤ چه په دې باب کښې ئی یو د بلـه سیالداری سره کوله جرمنی دتیری جګړې تر شروع کېدو پوری د(چلی) د (نائیټر یت) دلویو مشتر یانو څخه ؤ. وروسته دجګړې تر پېښېد ودانګلیس دبحر یی دلا سه وشوه چه‌المان‌اقتصادی محاصره کړې او دې ته‌ئی‌پرې نه ښود چه د(چلی) څخه نوره ښوره یوسی.

ددې جهته جرمنی مجبور شو چه دخپلی ساتنی اودجګړې دد وام دپاره (نائیټریت) دبلی‌لاری څخه حاصل کړی. ویل کېږی که په‌دی وخت کښې (هابر)نامی المانی مخترع دهوا څخه‌نائیټریت نـه‌وای‌حاصل کړی المان‌مجبوره‌ؤچه‌داول کال په‌ژمی کښې به‌ئی دجګړې‌څخه‌لاس‌اخیستی‌ؤ. مګر المان د هغه سړی ددې‌حیرت انګیزه اختراع په‌واسطه‌دخطر څخه په‌امان اوجګړې ته‌ئې‌تر ۱۹۱۸ پوری دوام ورکړ داسی‌خیال‌باید ونکړشی چه د کیمیا د جګړې مقصد محض دزهر داره غاز استعما لول دی. په حقیقت کښې دنن ورځی جګړه د هرشی له حیثه د کیمیا علم تـه اړه لری. اوغیر دهغه د معاونت څخه یو قدم دمخه نشی اخیستلای. د غاز استعمال محض دهغه یو جز دی او هغه هم یو نوی شی ندی ځکه چه تقریباً څلورسوه کاله دمخه ترمیلاد د (سپارټ) وګړو په جګړه کښې د (سلفر داؤ آکسائید) څخه کار اخیستی اوپه‌ورو ستنیو قرنو کښې د ځینو زهرنا کو غازو استعمال یو عادی شی بلل کېده په ۱۹۰۷ کال کښې د (هیګ) د مقام بین المللی مجلس په جګړه کښې دزهرنا کو غازو استعمال منع کړ. په‌هرصورت دغازاستعمال‌ښه‌ندی‌ځکه چه‌دتوپ‌اوالوتکی‌داور څخه‌دبنا ګاهو په‌واسطه ځان ساتل کېږی مګر دغاز څخه څوك‌ځان نشوای ساتلای غاز‌تر هر کوچنی سوری وزی. نن‌ورځ په دنیا کښې ډول‌ډول زهرداره غازونه موجود دی چه په مختلفو ځایو کښې استعمالیږی. یو دهغو مخوفو غازو څخه (فوزجین) دی چه‌د(کلورین) او (کاربنا کسائید) دترکیب څخه حاصلیږی اومخ رع‌ئې (دیوی) دی بل ډول‌ئی (مستدرد) غازدې چه اول وار (ګوتری) انګلیس په ۱۸۶۰ کال کښې دهغه دجوړولو په فکر کښې ؤ اوپه ۱۸۸۶ کال کښې المانی (وکتو رمیور)دهغه‌فارمول حاصل کړ. علاوه پردې نورځینی داسی غازونه شته چه‌دهغو داستعمال په‌اثراوښکی، ارزمی پیښېږی کیمیا وی علماؤ د (۳) سوو زرو څخه تر(۵) سوو زرو پوری مرکبات عملی کړی چه زیاتره ئې په زهرداره غازو کښې استعما لیږی اواکثره‌غازونه عضوی مرکبات دی.

ددې دپاره چه جنګ اوس ددنیا په‌اکثره‌ځایو کښې‌جاری‌دی❀

علم وامراض عقلی

(۵)

واضح حاصل کرده سپس بجنون شان عودت کردند دستهٔ از اطبای عقلی از نتائج وبا عواقب بعیدهٔ اینگونه اسالیب معالجه اظهارخوف مینمایند وعقیده‌دارند که‌فوائد ثابت این اسالیب تاکنون از روی دلائل مجربه ومثبت صورت نگرفته است و باید این اسالیب را حالا در دورهٔ تجربه شمرد بالمقابل بعضی از اطباء عقیده دارند که‌ازبین رفتن خلایای مریض یك امرمفید بوده واسالیب معالجه‌باصول صدمهٔ برقی در خلایای مرضی‌مریض نه‌در خلایای سالم تاثیر ایجاد میکند یعنی بالطبع اختیاری (سلکیتو) میباشد و بواسطهٔ ازالهٔ خلایای مرضیهٔ دماغ از واحد های مریض آفت دار خود نجات می‌یابد در ینجا شکی باقی نمی‌ماند که اگر معالجه‌به‌نرمی مفید ثابت شود استعمال معالجهٔ شدید مورد ندارد از ینجهت داکتر فریدمان یکی از اطبای مؤسسهٔ عقلی برن میگوید: معالجه با سالیب‌سیکولوژی مرجح‌است‌زیرا ارشاد اعمال فکر به طریق صحیح از مضمحل ساختن آن بهتر است بسیاری از اطباء میدانند که در حالات متعددطب‌نفسی ازشکستاندن سدی که‌بین عقل و شخص موجود است عاجز آمده است.

در بعضی ازاحوال‌ملایمت درازالهٔ این حاجز هیچ‌فایده نمی بخشد لذا برای ازبین بردن آن عنف وشدت لازم است ازقبیل صدمه رساندن بذریعهٔ نشترجراح وغیره.

۵: معالجه‌بواسطهٔ جراحی:

جراحی‌درمعالجه این حالات‌یك‌اسلوب مخصوص دارد درین‌جای شك نیست که از روی‌عنف وشدت نشتر زدن وبریدن مطلقاً شدید ترین اسالیب معالجه است عملیات‌جراحی بریدن‌را استلزام‌دارد زیراجراح‌در آنصورت رابطهٔ بین‌خلایای قشره‌مخ‌را درداخل پیشانی وخلایای داخل‌مخ‌را در حصهٔ بلندعمود فقری که‌جزء معروف‌دماغ موسوم‌به (تلاموس)است قطع میکند این‌اسلوب جراحی‌را اولاً داکتر مونیز پرتگالی در سال ۱۹۳۵ ایجاد کردسپس دوطبیب از پروفیسران کالج طبی‌یونیورستی‌جورج واشنگتون امریکائی آن را استعمال نمودند وبعضی تعدیلات را در آن بعمل آوردند این دوطبیب امریکائی عملیات جراحی را به مضامین نوعی ازملانخولیا که‌اکثراً اشخاص‌بعد از دورهٔ‌جوانی‌بر آن‌دچار میشوند‌منحصر ساختند لیکن جراحان فاکولتهٔ شفاخانهٔ پنسلوانیا در شهر فلادلفیا قرار گذاشتند که‌اگر درمعالجهٔ مجانین ازهر گونه وسائل دیگری ناکام گردند این‌اصول را بالای اوشان‌تجربه‌بکنند داکترستر کر پنج نفرمریض‌را که‌ازشفا یافتن قطع‌امید کرده‌بودند بغرض اجرای عملیات انتخاب کردند وهمهٔ آنها لااقل از پنج‌سال باینطرف باین مرض مصاب گردیده بودند وقتی آنها باانسولین ومترازول معالجه گردیدند این‌معالجه دراوشان هیچ‌تاثیر نبخشید چهار نفر ازین پنج نفرزن ویك‌نفر مرد بود وکوچك ترین آنها ۲۵ سال داشت وبزرگترین آنها ۴۹ ساله‌بود عملیات ازطرف داکتر فرنسیس گرانت اجراء گردید.

داکتر ستر کر درحالیکه درقول خودخیلی‌محافظه کاراست‌درراپورت خود میگوید شفایافتن کامل دراثر این‌عملیات غیر متوقع است اماحالت این‌پنج‌نفر مریض خیلی‌بهبودی حاصل کرده‌است چنانچه‌مقابلهٔ سلوك‌اوشان بعدازعملیات‌باسلوك آنهاقبل ازعملیات به‌بهبودی خیلی بزرگی‌دلالت‌میکند. مخصوصادرحالت‌یك‌زن‌بهبودی‌عجیبی هویدابود. این‌زن‌بااصوات‌عجیبی که‌اورا معذب میساخت‌سخن میگفت‌حتی طبیب را مجبور ساخت گوشهای اورا سوراخ بکند تاچیزی‌راشنیده نتواند روبهمرفته‌این‌اصوات معذبه زن‌مزبور را وادار به‌عنف وشدت ساخت‌لیکن بعداز عملیات حالت طبیعی اختیار کرده شکل یك‌زن متوسط‌العمر رابه خود گرفت (وبرغم مشورت طبیب) شوهر کرده وطفل‌هم‌نصیبش گردید حیات اجتماعی وخانوادگی اوبافرح وخوشی صورت گرفت وازهر حیث زن باسویه گردید تغییریکه دراورو داده بمنزله خارقه شمرده شد چه‌در تاریخ امراض‌عقلی‌اینچنین یك تحول ازجنون به‌عقل و رضایت از امور ناقابل‌باور است. نتائجی که‌ازعملیات جراحی وغیره اسالیب معالجه بدست آمده درعقیدهٔ اطباء دلالت‌باین‌میکند که‌جنون یك‌مرض نفسانی بوده‌از هر طرف اورا یکنوع‌خفا احاطه کرده است وبدون معالجه نفسی علاج پذیر نمیباشد درآینده این قول داکتر (فوستر کندی) که میگوید(باید عقل مریض‌را بواسطهٔ‌فلسفه و کلام‌معالجه بکنیم) تنها کفایت نمیکند. (انتها)

❀وروسته‌ترهغه‌دهرسړی دپاره‌لازم دی چه د هرډول پیش آمد دپاره حاضر او کوښښ وکړی چه علمی معلومات ئې‌تر پخوا زیات وی چه دضرورت په‌وخت کښې‌دداسی موادو او آلاتو دتاثیر څخه ځان وساتی. (انتها)

خبرګندونی

شرکت سرویس وپرزه فروشی بیك عده کاتبان محاسب لائق ضرورت دارد ذواتیکه جواز اصولی داشته وهم‌ازعهدهٔ امتحان محاسبوی بر آمده بتوانند به‌معاش کافی پذیرفته میشوند. (۵۲۷) ۱/۲

چند نفر کاتبان‌محاسب به‌معاش‌مکفی در پلخمری موردضرورت‌میباشند. اشخاصیکه مایل باشند به مدیریت نمایندگی شرکت نساجی در کابل مراجعه نمایند. (۵۲۸) ۱/۴

محمدقاسم وحبیب‌الله کلاه دوز ساختن یك تعداد کلاه طلاب فاکولته‌ها وچپراسی های وزارت معارف‌را قرارداد نموده اند مرجع داوطلبی‌تا ۲۰ روز دائرهٔ مامورین وزارت معارف. (۵۲۵) ۲/۳

وزارت امور خارجه باستخدام یك نفر تحویلدار جنسی‌باسواد که ضمانت اصولی داده بتواند ضرورت دارد مرجع ماموریت مدیریت مامورین وزارت موصوف (۵۰۸) ۳/۳